

EUROOPA PARLAMENT

2009–2014

Õigusloomega seotud konsolideeritud dokument

2.4.2014

EP-PE_TC1-COD(2013)0169

*****I**

EUROOPA PARLAMENDI SEISUKOHT

vastu võetud esimesel lugemisel 2. aprillil 2014. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr .../2014, millega nähakse ette sätted toiduahela, loomade tervise ja heaolu ning taimetervise ja taimse paljundusmaterjaliga seotud kulude haldamise kohta ning muudetakse nõukogu direktiive 98/56/EÜ, 2000/29/EÜ ja 2008/90/EÜ, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruseid (EÜ) nr 178/2002, (EÜ) nr 882/2004 ja (EÜ) nr 396/2005, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/128/EÜ ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 1107/2009 ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu otsused 66/399/EMÜ, 76/894/EMÜ ja 2009/470/EÜ
(EP-PE_TC1-COD(2013)0169)

PE 514.514

ET

Ühinenud mitmekesisuses

ET

EUROOPA PARLAMENDI SEISUKOHT

vastu võetud esimesel lugemisel 2. aprillil 2014. aastal

eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr .../2014, millega nähakse ette sätted toiduahela, loomade tervise ja heaolu ning taimetervise ja taimse paljundusmaterjaliga seotud kulude haldamise kohta ning muudetakse nõukogu direktiive 98/56/EÜ, 2000/29/EÜ ja 2008/90/EÜ, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruseid (EÜ) nr 178/2002, (EÜ) nr 882/2004 ja (EÜ) nr 396/2005, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/128/EÜ ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 1107/2009 ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu otsused 66/399/EMÜ, 76/894/EMÜ ja 2009/470/EÜ

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 43 lõiget 2 ja artikli 168 lõike 4 punkti b,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,
olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,
võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust¹,
olles konsulteerinud Regioonide Komiteega,
tegutsedes seadusandliku tavamenetluse kohaselt²
ning arvestades järgmist:

¹ ELT C 67, 6.3.2014, lk 166.

² Euroopa Parlamendi 2. aprilli 2014. aasta seisukoht.

- (1) Liidu **õiguses** on sätestatud kõikides tootmisetappides toidu ja toiduohutuse ning sööda ja söödaohutuse suhtes kohaldatavad nõuded, sealhulgas eeskirjad, mille eesmärk on tagada õiglasel kaubandustaval ja tarbijatele teabe esitamine. Nendes on sätestatud ka nõuded loomade nakkushaiguste ja zoonooside ennetamise ja tõrje, loomade heaolu, loomsete kõrvalsaaduste, taimetervise ja taimse paljundusmaterjali, sordikaitse, geneetiliselt muundatud organismide, taimekaitsevahendite turuleviimise ja kasutamise ning pestitsiidide säästva kasutamise kohta. Liidu **õigusega** on ka ette nähtud ametlik kontroll ja muud ametlikud toimingud, mille eesmärk on tagada kõnealuste nõuete tõhus rakendamine ja nendele vastavus.
- (2) Liidu **õiguse** üldeesmärk nimetatud valdkondades on aidata tagada inimeste, loomade ja taimede tervise kõrge tase kogu toiduahelas, tarbijate kõrgel tasemel kaitse ja teavitatus ning keskkonna kõrgel tasemel kaitse, edendades samas konkurentsivõimet ja töökohtade loomist.

- (3) Selle üldeesmärgi täitmiseks on vaja piisavaid rahalisi vahendeid. Seega peaks liit rahaliselt toetama meetmeid, mida viiakse ellu nimetatud üldeesmärgi täitmisega seotud valdkondades. Selleks et vahendeid saaks tõhusalt kasutada, on vaja sätestada ka konkreetsed eesmärgid ja nende täitmise hindamiseks vajalikud näitajad.
- (4) Toidu ja söödaga seotud kulude rahastamine liidu vahenditest on varem toimunud toetuste, hangete ja kõnealuses valdkonnas tegutsevatele rahvusvahelistele organisatsioonidele tehtud maksete teel. On asjakohane rahastamist jätkata samasugusel viisil.
- (5) *Liikmesriigid võivad liidupoolset rahastamist kasutada ka selleks, et toetada nende taime- või loomatervise valdkonna organisatsioonide tegevust taimekahjustajate või loomataudide tõrje, ennetamise või likvideerimise eesmärgil.*

- (6) Eelarveliste piirangute tõttu on vaja käesolevas määruses sätestada liidu rahastamise jaoks kõlblike meetmete loetelud, aga ka rahastamiskõlblikud kulud ja kohaldatavad määrad.
- (7) **■** Võttes arvesse *nõukogu määrust (EL, Euratom) Nr 1311/2013¹* on toidu ja söödaga seotud kulude ülemmäär aastateks 2014–2020 **1 891 936 000 eurot**.

¹ Nõukogu 2. detsembri 2013. aasta määrus (EL, Euratom) nr 1311/2013, millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2014–2020 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 884).

- (8) Lisaks *tuleks sätestada liidu tasandil rahastamine toimetulekuks* erandlike asjaoludega, nagu looma- ja taimetervise seotud kriisiolukorrad, kui eelarve 3. rubriigi assigneeringud ei ole piisavad, kuid erakorralised meetmed on vajalikud. *Selliste kriiside lahendamise rahastamiseks tuleks kasutada näiteks paindlikkusinstrumenti* vastavalt Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni vahel 2. detsembril 2013 sõlmitud institutsioonidevahelisele kokkuleppele *eelarvedistsipliini*, eelarvealase koostöö ja usaldusväärse finantsjuhtimise kohta¹.
- (9) Praegu kehtiv *õigus* näeb ette, et osa rahastamiskõlblikest kuludest hüvitatakse fikseeritud määraga. Muude kulude puhul ei näe aga õigus ette hüvitamise piiramist. Selleks et muuta süsteem otstarbekamaks ja lihtsamaks, tuleks fikseerida hüvitamise ülemmäär. On asjakohane, et selliseks määraks on toetuste puhul kohaldatav tavapärane määr. Samuti tuleks ette näha võimalus kõnealust ülemmäära teatavas olukorras tõsta.

¹ ELT C 373, 20.12.2013, lk 1.

- (10) Kuna käesoleva määruse eesmärkide saavutamine on oluline, on asjakohane ette näha, et teatavate meetmete rahastamiskõlblikke kulusid rahastatakse 100 % ulatuses, tingimusel et selliste meetmete rakendamisel kantakse ka kulusid, mis ei ole rahastamiskõlblikud.
- (11) Liidul on kohustatud tagama vahendite nõuetekohase kasutamise, aga samas järgima ka vajadust rahastamiskavasid lihtsustada, et vähendada toetusesaajate ja kõikide muude osaliste halduskoormust ja kulusid kooskõlas komisjoni 8. oktoobri 2010. aasta teatisega Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ja Regioonide Komiteele pealkirjaga „Arukas reguleerimine Euroopa Liidus”. ■
- (12) Liidu **õigus** nõuab liikmesriikidelt teatavate loomataudide või zoonooside esinemise või levimise korral teatavate meetmete rakendamist. Seepärast peaks liit andma selliste erakorraliste meetmete jaoks rahalist toetust.

- (13) Samuti on asjakohaste likvideerimis-, tõrje- ja seiremeetmete abil vaja vähendada inimeste ja loomade tervist ohustavate loomataudi- ja zoonoosipuhangute arvu ja ennetada taolisi puhanguid. Kõnealuse taudide ja zoonooside riiklikele likvideerimis-, tõrje- ja seireprogrammidele tuleks seepärast anda liidu toetust.
- (14) Looma- ja taimetervise valdkondades rahastamise korraldamise ja tõhususe jaoks on asjakohane sätestada eeskirjad riiklike programmide sisu, esitamise, hindamise ja heakskiitmise kohta, sealhulgas eeskirjad, mida rakendatakse Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi toimimise leping”) artiklis 349 osutatud liidu äärepoolseimates piirkondades. Samadel põhjustel tuleks sätestada ka aruannete ja maksetaotluste esitamise tähtajad.

- (15) Nõukogu ¹ direktiiviga 2000/29/EÜ nõutakse liikmesriikidelt taimedele ja taimsetele saadustele kahjulike organismide (edaspidi „taimekahjustajad”) hävitamiseks teatavate erakorraliste meetmete võtmist. Liit peaks kõnealuste taimkahjustajate hävitamist rahaliselt toetama. Liidu rahalist toetust tuleks anda teatavatel tingimustel ka erakorralistele meetmetele, mille eesmärk on takistada selliste taimkahjustajate levikut, millel on liidule kõige tugevam mõju ja mida ei ole võimalik teatavates vööndites likvideerida, ja selliste taimkahjustajate ennetamise meetmetele.

¹ Nõukogu 8. mai 2000. aasta direktiiv 2000/29/EÜ taimedele või taimsetele saadustele kahjulike organismide ühendusse sissetoomise ja seal levimise vastu võetavate kaitsemeetmete kohta (EÜT L 169, 10.7.2000, lk 1).

- (16) Taimekahjustajate tõrjeks võetud erakorralised meetmed peaksid olema liidu kaasrahastamise jaoks kõlblikud, kui sellistel meetmetel on kogu liidu jaoks lisaväärtus. Sel põhjusel tuleks anda liidu rahalist toetust direktiivi 2000/29/EÜ I lisa A osa I jaos ning II lisa A osa I jaos pealkirja all „Kahjulikud organismid, mida liidus ei teata esinevat ja mis on kogu liidu jaoks olulise tähtsusega” loetletud taimekahjustajate puhul. Kui taimekahjustajate esinemine liidu piires on teada, tuleks liidu rahalist toetust anda ainult sellistele meetmetele, mis seonduvad taimekahjustajatega, mis mõjutavad liitu kõige rängemini, *eelkõige seoses nende taimekahjustajatega, mille vastu võetakse nõukogu direktiivides 69/464/EMÜ¹, 93/85/EMÜ², 98/57/EÜ³ või 2007/33/EÜ⁴ sätestatud meetmeid. Liidu rahalist toetust tuleks võimaldada ka direktiivi 2000/29/EÜ I lisa A osa I jao või II lisa A osa I jao loetlemata taimekahjustajate korral, mille vastu võetakse riiklikke meetmeid ja mis kvalifitseeruvad ajutiselt direktiivi 2000/29/EÜ I lisa A osa I jao või II lisa A osa I jao alla.* Meetmed, mis seonduvad taimekahjustajatega, mille hävitamiseks tuleb võtta liidu erakorralisi meetmeid, peaksid samuti olema liidu rahalise toetuse jaoks kõlblikud.

¹ Nõukogu direktiiv 69/464/EMÜ, 8. detsember 1969, kartulivähi kontrolli kohta (EÜT L 323, 24.12.1969, lk 1).

² Nõukogu direktiiv 93/85/EMÜ, 4. oktoober 1993, kartuli ringmädaniku kontrolli kohta (EÜT L 259, 18.10.1993, lk 1).

³ Nõukogu direktiiv 98/57/EÜ, 20. juuli 1998, *Ralstonia solanacearum* (Smith) Yabuuchi et al. kontrolli kohta (EÜT L 235, 21.8.1998, lk 1).

⁴ Nõukogu direktiiv 2007/33/EÜ, 11. juuni 2007, mis käsitleb kartuli-kiduussi tõrjet ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 69/465/EMÜ (ELT L 156, 16.6.2007, lk 12).

- (17) Teatavate taimekahjustajate esinemine on vaja õigeaegselt avastada. Liikmesriikide poolt selliste taimekahjustajate avastamiseks korraldatavad uuringud on olulised, et need taimekahjustajad oleks võimalik viivitamata hävitada. Iga liikmesriigi tehtavad uuringud on olulised kõikide liikmesriikide kaitsmise jaoks. Liit ***võib*** kõnealuseid uuringuid ***üldiselt*** rahaliselt ***toetada, tingimusel, et need hõlmavad vähemalt ühte kahest väga olulisest taimekahjustajate kategooriast – nimelt taimekahjustajaid, mida liidus ei teata esinevat ja taimekahjustajaid, mille hävitamiseks tuleb võtta liidu erakorralisi meetmeid.***
- (18) ***Looma- ja taimetervise valdkonna meetmete liidupoolne rahastamine peaks katma konkreetsed rahastamiskõlblikud kulud. Erakorralistel ja nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel peaks see samuti katma liikmesriikide kantud kulud muude vajalike meetmete võtmisel. Sellised meetmed võivad hõlmata tõhustatud bioohutusmeetmete rakendamist haiguspuhangu või taimekahjustajate esinemise korral, rümpade hävitamise ja transpordi kulusid likvideerimiskavade käigus, samuti erakorralise vaktsineerimise kampaaniate kulude hüvitamist omanikele.***

- (19) Liikmesriikide äärepoolseimatel piirkondadel on raskusi, sest nad on eraldatud ja sõltuvad piiratud hulgast toodetest. On asjakohane, et liit annab rahalist toetust liikmesriikide programmidele, mida võetakse taimekahjustajate tõrjeks kõnealustes äärepoolseimates piirkondades kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu **■** määrusega (EL) nr 228/2013¹. *Kuna teatud äärepoolseimatele piirkondadele kohaldatakse direktiivis 2000/29/EÜ sätestatud liidu õigusnormide asemel liikmesriikide õigusakte, mis on eriomased nendele piirkondadele, tuleks liidu rahalist toetust rakendada kooskõlas nendes piirkondades kehtivate õigusaktidega, olgu siis tegemist liidu õigusnormide või liikmesriigi õigusnormidega .*

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. märtsi 2013. aasta määrus (EL) nr 228/2013, millega sätestatakse põllumajanduse erimeetmed liidu äärepoolseimate piirkondade jaoks ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 247/2006 (ELT L 78, 20.3.2013, lk 23).

- (20) Liikmesriikide tehtav ametlik kontroll on oluline vahend, mille abil kontrollida ja jälgida, kas liidu asjaomaseid nõudeid rakendatakse, järgitakse ja täidetakse. Ametliku kontrolli süsteemi tõhusus ja tulemuslikkus on ülioluline, et säilitada inimeste, loomade ja taimede ohutuse kõrge tase kogu toiduahelas ning tagada keskkonna kõrgel tasemel kaitse. Liit peaks selliseid kontrollimeetmeid rahaliselt toetama. Eelkõige tuleks rahaliselt toetada liidu referentlaboreid, et aidata neil kanda komisjoni heakskiidetud tööprogrammide rakendamisega kaasnevaid kulusid. Kuna lisaks sõltub ametliku kontrolli tõhusus ka sellest, kas kontrolliasutused saavad kasutada kvalifitseeritud tööjõudu, kellel on teadmised liidu *õiguse* kohta, peaks liit aitama kaasa nende koolitamisele ja pädevate asutuste korraldatud asjakohaste vahetusprogrammide rakendamisele.

- (21) Ametliku kontrolli tõhus juhtimine sõltub selliste kontrollidega seotud andmete ja teabe kiirest vahetamisest. Lisaks on asjaomaste eeskirjade nõuetekohaseks ja ühtlustatud rakendamiseks vaja võtta kasutusele tõhusad liikmesriikide pädevaid asutusi kaasavad süsteemid. Seepärast peaks ka kõnealuste eesmärkide täitmiseks andmebaaside ja elektrooniliste teabehaldussüsteemide loomine ja haldamine olema rahastamiskõlblikud.
- (22) Liit peaks toetama tehnika-, teadus-, koordineerimis- ja teabevahetusala tegevust, mida on vaja liidu *õiguse* nõuetekohaseks rakendamiseks ja *õiguse* kohandamiseks teaduse, tehnoloogia ja ühiskonna arengule. Toetusi tuleks anda ka projektidele, mille eesmärk on ametliku kontrolli muutmine tõhusamaks ja tulemuslikumaks.

- (23) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL, Euratom) nr 966/2012¹ artikli 3 kohaselt tuleb igas seadusandjale esitatud ettepanekus, mis sisaldab erandeid kõnealuse määruse sätetest, märkida selgelt kõik sellised erandid ja nimetada konkreetsed põhjused, mis neid õigustavad. Arvestades mõne kõnealuse määrusega hõlmatud eesmärgi eripära ja kuna liikmesriikide pädevad asutused sobivad kõige paremini nende eesmärkidega seotud tegevuste elluviimiseks, tuleks neid asutusi käsitada määruse (EL, Euratom) nr 966/2012 artikli 128 lõike 1 kohaldamisel kindlaksmääratud toetusesaajatena. Seega peaks olema võimalik kõnealustele asutustele anda toetust, ilma et enne tuleks avaldada toetustaotluste esitamise kutse.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta määrus (EL, Euratom) nr 966/2012, mis käsitleb Euroopa Liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantseeskirju ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ, Euratom) nr 1605/2002 (ELT L 298, 26.10.2012, lk 1).

- (24) Erandina määruse (EL, Euratom) nr 966/2012 artiklist 86 ja erandina tagantjärele kohaldamise välistamise põhimõttest, mis on ette nähtud artiklis 130, peaksid käesoleva määruse artiklitega 7 ja 17 hõlmatud erakorraliste meetmete kulud olema rahastamiskõlblikud alates kuupäevast, mil liikmesriik teatas komisjonile taudi või taimekahjustaja esinemisest, kuivõrd selliste meetmete puhul on tegemist kiireloomuliste ja ettenägematute meetmetega. Olles hinnanud liikmesriikide esitatud maksetaotlusi, peaks komisjon võtma vastavad eelarvelised kulukohustused ja tegema rahastamiskõlblike kuludega seotud maksed ■ .
- (25) On ülioluline, et kõnealused erakorralised meetmed rakendatakse viivitamata. Nimetatud eesmärgi täitmist takistaks seega asjaolu, kui kulud, mis on kantud enne toetustaotluse esitamist, jäetaks välja rahastamiskõlblike kulude alt, sest liikmesriigid keskendusid siis eelkõige toetustaotluse ettevalmistamisele, mitte erakorraliste meetmete võtmisele.

- (26) Võttes arvesse likvideerimis- ja seiremeetmete rakendamist käsitlevate liidu kehtiva **õiguse** mahtu ja muude kättesaadavate ekspertteadmistega seotud tehnilisi piiranguid, peaksid käesoleva määrusega hõlmatavaid meetmeid põhimõtteliselt rakendama liikmesriikide pädevad asutused. Seega tuleks teatavatel juhtudel kaasrahastada riiklike asutuste personali palgakulusid.
- (27) Tegevuskavade koostamine võimaldab koordineerida ja seada prioriteete ning aitab seega liidu rahalisi vahendeid tõhusalt kasutada. Selleks et tagada käesoleva määruse ühetaolised rakendamistingimused, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused, et võtta vastu tööprogrammid käesoleva määrusega ettenähtud teatavate meetmete rakendamiseks.
- (28) Selleks et tagada liidu rahaliste vahendite vastutustundlik ja tõhus kasutamine, peaks komisjonile andma õiguse teha kohapealseid kontrolle või kontrollida dokumente, et kindlaks teha, kas liidu vahendeid kasutatakse tegelikult rahastamiskõlblike meetmete rakendamiseks.
- (29) Liidu finantshuvisid tuleks kaitsta kogu kulutsükli vältel, sealhulgas õigusrikkumiste ärahoidmise, avastamise ja uurimise ning kadumaläinud, alusetult väljamakstud või ebaõigesti kasutatud vahendite tagasinõudmise teel.

- (30) *Käesolevale määrusele on lisatud nende loomataudide loetelu, mis on erakorraliste meetmete raames rahastamiskõlblikud, ning see loetelu sisaldab nõukogu otsuse 2009/470/EÜ¹ artikli 3 lõikes 1, artikli 4 lõikes 1, artikli 6 lõikes 2 ja artikli 14 lõikes 1 osutatud loomataude. Et võtta arvesse loomataude, millest tuleb vastavalt nõukogu direktiivile 82/849/EMÜ² teatada, ning taude, mis tõenäoliselt kujutavad endast liidule uut ohtu, peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte selle loetelu täiendamiseks.*

¹ Nõukogu 25. mai 2009. aasta otsus 2009/470/EÜ kulutuste kohta veterinaaria valdkonnas (ELT L 155, 18.6.2009, lk 30).

² Nõukogu 21. detsembri 1982. aasta direktiiv 82/894/EMÜ loomahaigustest teatamise kohta ühenduses (EÜT L 378, 31.12.1982, lk 58).

- (31) *Käesolevale määrusele on lisatud nende loomataudide ja zoonooside loetelud, mis on likvideerimise, tõrje ja seire programmide raames rahastamiskõlblikud ning millele on osutatud otsuse 2009/4 I lisas. Selleks et võtta arvesse nende loomataudide tõttu tekkivaid olukordi, mis avaldavad olulist mõju kariloomade kasvatamisele ja nendega kauplemisele, ning selleks et võtta arvesse inimeste tervist ohustavate zoonooside levikut või uusi epidemioloogilisi ja teaduslikke tõendeid, peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte nende loetelude täiendamiseks.*
- (32) *Käesoleva määruse alusel delegeeritud õigusaktide vastuvõtmisel on eriti oluline, et komisjon viiks oma ettevalmistava töö käigus läbi asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil. Delegeeritud õigusaktide ettevalmistamisel ja koostamisel peaks komisjon tagama asjaomaste dokumentide sama- ja õigeaegse ning asjakohase edastamise Euroopa Parlamendile ja nõukogule.*

- (33) Selleks et tagada käesoleva määruse ühetaolised rakendamistingimused, tuleks komisjonile anda rakendamisolulused seoses *iga-aastaste ja mitmeaastaste* tööprogrammide kehtestamisega; *rahalise toetusega erakorralistele meetmetele või vajaduse korral ettenägematutele sündmustele reageerimiseks ning seoses liikmesriikide taotluste, aruannete ja maksetaotluste esitamise korraga*. Neid volitusi tuleks teostada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu ■ määrusega (EL) nr 182/2011¹ ■ .

■

- (34) Liidu *õigust* tuleks kogemusi arvesse võttes rakendada nii, et see annaks kavandatud tulemusi. Seega on asjakohane, et komisjon hindab käesoleva määruse toimimist ja tõhusust ning edastab tulemused muudele institutsioonidele.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisoluluste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

- (35) Seni on komisjoni abistanud käesoleva määrusega hõlmatud liidu seniste eeskirjade rakendamisel eri komiteed, eelkõige järgmiste õigusaktidega loodud komiteed: nõukogu ¹ otsused 66/399/EMÜ¹ ja 76/894/EMÜ², nõukogu ³ direktiivid 98/56/EÜ³ ja 2008/90/EÜ⁴ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu ⁵ määrus (EÜ) nr 178/2002⁵. On asjakohane ühtlustada selle valdkonna komiteemenetlust. Määruse (EÜ) nr 178/2002 artikliga 58 loodud komiteele tuleks teha ülesandeks abistada komisjoni tema rakendusvolituste kasutamisel seoses asjakohastes valdkondades kantud kuludega ja selle laiendatud ülesannete kajastamiseks tuleks muuta komitee nime. Seega tuleks otsused 66/399/EMÜ ja 76/894/EMÜ kehtetuks tunnistada ja direktiive 98/56/EÜ ja 2008/90/EÜ ning määrust (EÜ) nr 178/2002 vastavalt muuta.

¹ Nõukogu otsus 66/399/EMÜ, 14. juuni 1966, millega moodustatakse alaline põllumajanduse, aianduse ja metsanduse seemnete ja paljundusmaterjali komitee (EÜT L 125, 11.7.1966, lk 2289/66).

² Nõukogu otsus 76/894/EMÜ, 23. november 1976, millega moodustatakse alaline taimetervise komitee (EÜT L 340, 9.12.1976, lk 25).

³ Nõukogu direktiiv 98/56/EÜ, 20. juuli 1998, dekoratiivtaimede paljundusmaterjali turustamise kohta (EÜT L 226, 13.8.1998, lk 16).

⁴ Nõukogu direktiiv 2008/90/EÜ, 29. september 2008, puuviljade tootmiseks ettenähtud viljapuude paljundusmaterjali ja viljapuude turustamise kohta (ELT L 267, 8.10.2008, lk 8).

⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 178/2002, 28. jaanuar 2002, millega sätestatakse toidualaste õigusnormide üldised põhimõtted ja nõuded, asutatakse Euroopa Toiduohutusamet ja kehtestatakse toidu ohutusega seotud menetlused (EÜT L 31, 1.2.2002, lk 1).

- (36) Käesoleva määrusega asendatakse otsuse 2009/470/EÜ sätted. Lisaks asendatakse sellega direktiivi 2000/29/EÜ artikli 13c lõige 5 ja artiklid 22–26, Euroopa Parlamendi ja nõukogu ¹ määruse (EÜ) nr 882/2004¹ artikkel 66, Euroopa Parlamendi ja nõukogu ² määruse (EÜ) nr 396/2005² artiklid 36 ja 37, Euroopa Parlamendi ja nõukogu ³ direktiivi 2009/128/EÜ³ artikkel 22 ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu ⁴ määruse (EÜ) nr 1107/2009⁴ artikkel 76. Seepärast tuleks direktiivi 2000/29/EÜ, määruseid (EÜ) nr 882/2004 ja (EÜ) nr 396/2005, direktiivi 2009/128/EÜ ja määrust (EÜ) nr 1107/2009 vastavalt muuta.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 882/2004, 29. aprill 2004, ametlike kontrollide kohta, mida tehakse sööda- ja toidualaste õigusnormide ning loomatervishoidu ja loomade heaolu käsitlevate eeskirjade täitmise kontrollimise tagamiseks (ELT L 165, 30.4.2004, lk 1).

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 396/2005, 23. veebruar 2005, taimses ja loomses toidus ja söödas või nende pinnal esinevate pestitsiidide jääkide piirnormide ja nõukogu direktiivi 91/414/EMÜ muutmise kohta (ELT L 70, 16.3.2005, lk 1).

³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2009/128/EÜ, 21. oktoober 2009, millega kehtestatakse ühenduse tegevusraamistik pestitsiidide säästva kasutamise saavutamiseks (ELT L 309, 24.11.2009, lk 71).

⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1107/2009, 21. oktoober 2009, taimekaitsevahendite turulelaskmise ja nõukogu direktiivide 79/117/EMÜ ja 91/414/EMÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 309, 24.11.2009, lk 1).

- (37) *Kui liit hakkab kaasrahastama liikmesriikide kulusid seoses hüvitise maksmisega omanikele, kes on kannatanud kahju selliste põllukultuuride, puude või muude objektide hävitamise tõttu, millele laienevad direktiivi 2000/29/EÜ artiklis 16 osutatud meetmed, on vaja välja töötada suunised asjaomaste põllukultuuride ja puude turuväärtuse piirmäärade kohta. Seepärast tuleks kaasrahastamise korda kohaldada alles alates 1. jaanuarist 2017,*

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I JAOTIS
ÜLDSÄTTED

I PEATÜKK
REGULEERIMISESE, REGULEERIMISALA JA EESMÄRGID

Artikkel 1
Reguleerimise ja reguleerimisala

Käesoleva määrusega nähakse ette sätted Euroopa Liidu üldeelarve kulude haldamiseks valdkondades, mis on hõlmatud liidu eeskirjadega:

- a) mis käsitlevad toitu ja toiduohutust kõikides toidu tootmis-, töötlemis-, turustamis- ja kõrvaldamisetappides, sealhulgas eeskirjad, mille eesmärk on tagada õiglased kaubandustavad ja kaitsta tarbijate huve ja tarbijateavet, aga ka toiduga kokkupuutuvate materjalide ja esemete tootmist ja kasutamist;

- b) mis käsitlevad sööta ja söödaohutust kõikides sööda tootmis-, töötlemis-, turustamis- ja kõrvaldamisetappides, sealhulgas eeskirjad, mille eesmärk on tagada õiglased kaubandustavad ja kaitsta tarbijate huve ja tarbijateavet;
- c) millega kehtestatakse loomade tervisenõuded;
- d) millega kehtestatakse loomade heaolunõuded;
- e) mis käsitlevad taimedele või taimsetele saadustele kahjulike organismide (edaspidi „taimekahjustajad”) vastaseid kaitsemeetmeid, mis on määratletud ***direktiivi 2000/29/EÜ artikli 2 lõike 1 punktis e***;
- f) mis käsitlevad tootmist, mille eesmärk on turule laskmine, ja taimse paljundusmaterjali turule laskmist;

- g) millega kehtestatakse taimekaitsevahendite turule laskmise ja pestitsiidide säästva kasutamise nõuded;
- h) mille eesmärk on loomsetest kõrvalsaadustest ja loomsetest kõrvalsaadustest saadud toodetest rahva- ja loomatervisele tulenevate riskide ennetamine ja minimeerimine;
- i) mis käsitlevad geneetiliselt muundatud organismide tahtlikku keskkonda viimist;
- j) mis käsitlevad intellektuaalomandi õiguste kaitset seoses taimesortide ja taimede geneetiliste ressursside säilitamise ja vahetamisega.

Artikkel 2

Eesmärgid

1. Artiklis 1 osutatud kulutuste tegemise otstarve on saavutada:
 - a) üldeesmärk, milleks on anda oma panus inimeste, loomade ja taimede tervise kõrge taseme tagamisse kogu toiduahelas ja asjaomastes valdkondades, ennetades *taude ja taimkahjustajate levikut ja nende vastu võideldes ning tagades* tarbijate ja keskkonna kõrge tasemel kaitse, *edendades* samas liidu toidu- ja söödatööstuse konkurentsivõimet ja *soodustades* töökohtade loomist
 - b) järgmised konkreetsed eesmärgid:
 - i) tagada kõrge tasemel toiduohutus ning toidu tootmissüsteemide ohutus, aga ka muude selliste toodete ohutus, mis võivad toiduohutust mõjutada, ning muuta toidutööstus samas säästlikumaks;

- ii) parandada liidus loomade tervislikku seisundit ja nende heaolu;
- iii) aidata kaasa liitu sisenenud taimekahjustajate õigeaegsele avastamisele ja nende hävitamisele;
- iv) aidata kaasa ametliku kontrolli ja muude toimingute, mille eesmärk on tagada artiklis 1 osutatud liidu eeskirjade mõjus rakendamise ja nendele vastavus, tõhusamaks, tulemuslikumaks ja usaldusväärsemaks muutmisele.

2. Selleks et hinnata lõike 1 punktis b nimetatud konkreetsete eesmärkide täitmist, kasutatakse järgmiseid näitajaid:

- a) lõike 1 punkti b alapunktis i nimetatud konkreetse eesmärgi puhul: toiduohutuse või zoonoosidega seotud haigusjuhtumite arvu vähenemine liidu elanikkonna hulgas;

- b) lõike 1 punkti b alapunktis ii nimetatud konkreetse eesmärgi puhul:
 - i) selliste liikmesriikide või nende piirkondade arvu suurenemine, mis on vabad loomataudidest, millega seoses antakse rahalist toetust;
 - ii) selliste haigestumusnäitajate nagu esmahaigestumus, levimus ja haiguspuhangute arv, üldine vähenemine;
- c) lõike 1 punkti b alapunktis iii nimetatud konkreetse eesmärgi puhul:
 - i) taimekahjustajate uuringute ulatus liidu territooriumil, eelkõige selliste taimekahjustajate uuringud, mida teadaolevalt liidu territooriumil ei leidu, ja taimekahjustajad, mida peetakse liidu territooriumi jaoks kõige ohtlikemaks;
 - ii) selliste taimekahjustajate hävitamiseks kulunud aeg ja hävitamise tulemuslikkus;
- d) lõike 1 punkti b alapunktis iv nimetatud konkreetse eesmärgi puhul: selliste kontrollide tulemuste paranemine, mida komisjoni eksperdid on teinud liikmesriikide teatavates probleemsetes piirkondades ja millest nad on teada andnud.

II PEATÜKK
RAHASTAMISVIISID JA ÜLDISED FINANTSSÄTTED

Artikkel 3
Rahastamisviisid

1. Artiklis 1 osutatud kulutusi rahastab liit kooskõlas määrusega (EL, Euratom) nr 966/2012.
2. Liikmesriikide pädevatele asutustele toetuste määramisel käsitatakse neid kindlaksmääratud toetusesaajatena määruse (EL, Euratom) nr 966/2012 artikli 128 lõike 1 tähenduses. Kõnealuseid toetusi võib anda ilma konkursikutseta.
3. Käesolevas määruses osutatud meetmetele antav liidu rahalist toetust võib anda ka vabatahtlike maksete vormis rahvusvahelistele organisatsioonidele, mille liige Euroopa Liit on või mille töös ta osaleb ning mis tegutsevad artiklis 1 osutatud eeskirjadega hõlmatud valdkonnas.

Artikkel 4

Eelarve

1. ■ Aastatel ■ 2014 kuni ■ 2020 *on* artiklis 1 osutatud kulude *rahastamise ülemmäär on* 1 891 936 000 eurot jooksevhindades.
2. Lõikes 1 osutatud rahastamise ülemmäär võib hõlmata ka kulusid, mis on seotud ettevalmistava tegevuse, seire, kontrolli, auditeerimis- ja hindamistegevusega, mida on vaja artiklis 1 osutatud kulude haldamiseks ja nende eesmärkide saavutamiseks, eelkõige uuringuteks, ekspertidega kohtumisteks ning andmetöötamiseks ja -vahetuseks kasutatavate IT võrkude jaoks vajalikud kulud ning kõik muud kõnealuste kulude haldamisest komisjonile tekkivad tehnilise ja haldusabi andmisega seotud kulud.

3. Rahastamise ülemmäär võib hõlmata ka tehnilise ja haldusabi andmise kulusid, mida on vaja selleks, et tagada üleminek enne käesoleva määruse jõustumist vastu võetud meetmetelt pärast selle jõustumist vastu võetavatele meetmetele. Vajaduse korral võib assigneeringu nende kulude katmiseks kajastada eelarves ka pärast 2020. aastat, et võimaldada selliste meetmete haldamist, mida ei ole 31. detsembriks 2020 veel lõpule viidud.

■

Artikkel 5

Toetuste maksimummäärad ■

1. Kui liidu rahalist toetust antakse toetusena, ei tohi see ületada 50 % rahastamiskõlblikest kuludest.
2. Lõikes 1 osutatud maksimummäära võib tõsta 75 %-ni rahastamiskõlblikest kuludest:
 - a) selliste piiriüleste meetmete puhul, mida viivad ellu vähemalt kaks liikmesriiki ja mille eesmärk on taimekahjustajate või loomataudide tõrje, *ennetamine* või likvideerimine;

- b) selliste liikmesriikide puhul, mille kogurahvatulu elaniku kohta on Eurostati viimaste andmete alusel alla 90 % liidu keskmisest.

3. Lõikes 1 osutatud maksimummäära võib tõsta 100 %-ni rahastamiskõlblikest kuludest, kui liidu toetust saavad meetmed *on seotud inimeste, loomade ja taimede selliste terviseriskide ennetamise ja kontrolliga, mis on liidu jaoks tõsised, ning kui need meetmed*

- a) *on mõeldud inimohvrite või suurte majandushäirete ärahoidmiseks liidus tervikuna;*
- b) on *kogu* liidu jaoks *vältimatud* ülesanded, mille komisjon on *sätestanud* artikli 36 lõike 1 kohaselt vastu võetud tööprogrammis, või
- c) neid rakendatakse kolmandates riikides.

I

II JAOTIS
FINANTSSÄTTED

I PEATÜKK
LOOMATERVIS

1. jagu
Erakorralised meetmed

Artikkel 6
Rahastamiskõlblikud meetmed

1. Liikmesriikidele võib anda toetusi, mille maksimummäärad on sätestatud artikli 5 lõigetes 1 kuni 3, meetme jaoks, mis on võetud, kui kinnitust on leidnud mõne artikli 7 kohaselt loetletud loomataudi esinemine, tingimusel et meetmeid kohaldata viivitamata ja järgiti asjakohase liidu *õiguse* kohaldatavaid sätteid. ***Toetused võivad hõlmata ka juba taudi esinemise kahtluse korral kantud kulusid, tingimusel et taudi esinemine leidis hiljem kinnitust.***

2. Liikmesriikidele võib toetusi anda, kui kinnitust on leidnud mõne artikli 7 kohaselt loetletud loomataudi esinemine ja vähemalt kaks liikmesriiki teevad epideemia tõrjeks tihedat koostööd.
3. Liikmesriikidele, kolmandatele riikidele ja rahvusvahelistele organisatsioonidele võib anda toetusi kaitsemeetmete jaoks, mis on võetud olukorras, kus mõni artiklite 7 või 10 kohaselt loetletud loomataudidest või zoonoosidest esineb või levib kolmandas riigis või liikmesriigis ja ohustab otseselt terviseolukorda liidus.
4. Liikmesriikidele võib toetusi anda, kui komisjon otsustab liikmesriigi taotlusel, et liikmesriigid peaksid sisse seadma biopreparaatide varud, mis on ette nähtud artiklite 7 või 10 kohaselt loetletud loomataudide või zoonooside tõrjeks.

5. Liidu rahalist toetust võib anda biopreparaatide varude või vaktsiinidooside hankimiseks, kui mõne artiklite 7 või 10 kohaselt loetletud loomataudi või zoonoosi esinemine või levik kolmandas riigis või liikmesriigis võib ohustada liitu.

Artikkel 7

Loomataudide loetelu

1. Artikli 6 alusel rahastamiskõlblike loomataudide loetelu *on esitatud I lisas*.
2. *Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 40 vastu delegeeritud õigusakte, et täiendada lõikes 1 nimetatud loomataudide loetelu, võttes arvesse loomataude, millest tuleb direktiivi 82/894/EMÜ kohaselt teatada, ja taude, mis tõenäoliselt kujutavad endast liidule uut ohtu, sest neil on märkimisväärne mõju*

- a) inimeste tervisele;
- b) loomade tervisele või heaolule või
- c) põllumajandus- või vesiviljelustoodangule või nendega seotud majandussektoritele.

■

Artikkel 8

Rahastamiskõlblikud kulud

1. Alljärgnevad kulud, mis liikmesriigid on kandnud artikli 6 lõikes 1 osutatud meetmete võtmisel, võivad kõnealuse lõike kohaselt olla rahastamiskõlblikud:
 - a) kulud, mis tulenevad tapetud või hukatud loomade väärtuse hüvitamisest omanikele *nende loomade* turuväärtuse piires, *mis oleks saadud juhul, kui nad ei oleks haigestunud*;

- b) *loomade hukkamise või tapmise kulud ja sellega seotud tarnspordikulud;*
- c) kulud, mis tulenevad hävitatud loomsete toodete väärtuse hüvitamisest omanikele, *taudikahtluse tekkimisele või kinnituse leidmisele* vahetult eelnenud turuväärtuse piires;
- d) kulud, mis tulenevad põllumajandusettevõtete ja seadmete puhastamisest, desinfektatsioonist või desinfitseerimisest *ning mis põhinevad patogeeni epidemioloogial ja tunnustel;*
- e) kulud, mis tulenevad saastunud sööda *transpordist ja* hävitamisest, ja kui saastunud seadmeid ei ole võimalik desinfitseerida, ka nende hävitamisest;

- f) kulud, mis on tingitud vaktsiinide *ja peibutussöötade* ostmisest, *säilitamisest*, haldamisest *või jaotamisest ning vaksineerimisest enesest*, kui komisjon on teinud otsuse või andnud heakskiidu selliseks tegevuseks;
- g) kulud, mis tulenevad rümpade võimalikust transpordist *ja kõrvaldamisest*;
- h) nõuetekohaselt põhjendatud erandjuhtudel kõik taudi likvideerimise jaoks olulised kulud vastavalt käesoleva määruse artikli 36 lõikes 4 osutatud rahastamisotsusele.

2. *Nagu on osutatud määruse (EL, Euratom) nr 966/2012 artikli 130 lõikes 1, on kulud rahastamiskõlblikud alates päevast, kui liikmesriigid teatasid komisjonile taudi esinemisest. Need kulud võivad hõlmata ka juba taudi esinemise kahtluse korral kantud kulusid, tingimusel, et taudi esinemine leiab hiljem kinnitust.*

3. ■ Pärast liikmesriikide esitatud maksetaotluste hindamist võtab komisjon asjakohased eelarvelised kulukohustused ja teeb rahastamiskõlblike kuludega seotud väljamakse.

2. jagu

Loomataudide ja zoonooside likvideerimise, tõrje ja seire programmid

Artikkel 9

Rahastamiskõlblikud programmid

Toetusi võib anda liikmesriikide ühe- või mitmeaastastele programmidele, mille eesmärk on artikli 10 kohaselt loetletud loomataudide ja zoonooside likvideerimine, tõrje ja seire (edaspidi „riiklikud programmid”).

Artikkel 10

Loomataudide ja zoonooside loetelu

1. ■ Artikli 9 alusel rahastamiskõlblike loomataudide ja zoonooside loetelu ***on esitatud käesoleva määruse II lisas.***

2. Komisjonile *antakse õigus võtta kooskõlas artikliga 40 vastu delegeeritud õigusakte, et täiendada käesoleva artikli lõikes 1 osutatud loomataudide ja zoonooside loetelu*, võttes arvesse:

- a) olukorda, mis on seotud kariloomade kasvatusele ja kaubandusele märkimisväärset mõju avaldavate loomataudidega;
- b) inimeste tervist ohustavate zoonooside levikut või
- c) uusi arengusuundi teaduses, sealhulgas epidemioloogias.

■

Artikkel 11

Rahastamiskõlblikud kulud

Järgmised kulud, mis liikmesriigid on kandnud riiklike programmide rakendamisel, võivad artikli 9 kohaselt olla rahastamiskõlblikud:

- a) loomadelt proovide võtmisega seotud kulud;
- b) katsetega seotud kulud tingimusel, et need piirduvad järgmisega:
 - i) testikomplektide, reaktiivide ning identifitseeritavate ja just laborikatseteks kasutatud tarvikutega seotud kuludega;
 - ii) katsete tegemises otseselt osalenud personali kuludega, olenemata personali staatusest;
- c) kulud, mis tulenevad ■ tapetud või hukatud loomade väärtuse hüvitamisest omanikele *nende loomade* turuväärtuse piires, *mis oleks saadud juhul, kui nad ei oleks haigestunud*;

- d) *loomade hukkamise ja tapmise kulud;*
- e) kulud, mis tulenevad hävitatud loomsete toodete väärtuse hüvitamisest omanikele, *taudikahtluse tekkimisele või kinnituse leidmisele* vahetult eelnenud turuväärtuse piires;
- f) programmi raames ■ kasutatud vaktsiinidooside või vaktsiinide ja peibutussöödade ostmise ■, säilitamise, haldamise ja *jaotamise ning vaktsineerimise enda* kulud;
■
- g) kulud, mis tulenevad põllumajandusettevõtete ja seadmete puhastamisest, desinfitseerimisest või desinfektatsioonist ning mis põhinevad patogeeni epidemioloogial ja tunnustel, *ning*
- h) nõuetekohaselt põhjendatud erandjuhtudel kulud, mis on kantud muude vajalike meetmete elluviimisel kui punktides a–g osutatud meetmed, tingimusel, et need meetmed on sätestatud artikli 13 lõigetes 3 ja 4 osutatud toetuse andmise otsuses.

Esimese lõigu punkti c kohaldamiseks lahutatakse hüvitisest loomade võimalik jääkväärtus.

Esimese lõigu punkti d kohaldamiseks lahutatakse hüvitisest kuumtöödeldud, kuid inkubeerimata munade jääkväärtus.

Artikkel 12

Riiklike programmide sisu ja esitamise kord

1. Hiljemalt iga aasta 31. maiks esitavad liikmesriigid komisjonile järgmisel aastal algavad riiklikud programmid, mille puhul nad soovivad taotleda liidu rahalist toetust.

Pärast 31. maid esitatud riiklikud programmid ei ole järgmise aasta jaoks rahastamiskõlblikud.

2. Riiklik programm peab sisaldama vähemalt järgmist:
 - a) programmi alguskuupäevale eelnenud loomataudi või zoonoosi epidemioloogilise olukorra kirjeldus;

- b) nende geograafiliste ja halduspiirkondade kirjeldus ja piiritlemine, kus programmi kohaldatakse;
- c) programmi kestus;
- d) rakendatavad meetmed;
- e) hinnanguline eelarve;
- f) kava lõpetamise kuupäevaks saavutatavad eesmärgid ja prognoositavad tulemused *ning*
- g) kava eesmärkide saavutamise hindamiseks sobivad näitajad.

Igas riiklikus mitmeaastases programmis tuleb iga aasta kohta, mida programm hõlmab, esitada esimese lõigu punktides *b, d ja f* osutatud teave, *juhul kui võrreldes eelmise aastaga on olulisi muutusi. Esimese lõigu punktis e osutatud teave esitatakse iga aasta kohta, mida programm hõlmab.*

3. Juhul kui mõne artikli 10 kohaselt loetletud loomataudi või zoonoosi esinemine või levik ohustab tõenäoliselt terviseolukorda liidus, võivad liikmesriigid selleks, et kaitsta liitu mõne kõnealuse loomataudi või zoonoosi sissetoomise eest, lisada riiklikesse programmidesse meetmed, mida tuleb rakendada naabruses asuvate kolmandate riikide territooriumil koostöös asjaomaste riikide ametiasutustega.

Artikkel 13

Riiklike programmide hindamine ja heakskiitmine

1. Komisjon hindab liikmesriikide programme, lähtudes prioriteetidest ja kriteeriumitest, mis on kindlaks määratud artikli 36 lõikes 1 osutatud ühe- või mitmeaastastes tööprogrammides **1**.
2. ***Komisjon teatab liikmesriikidele igal aastal 30. novembriks:***
 - a) ***nende riiklike programmide loetelu, mis on tehniliselt heaks kiidetud ja mille osas on tehtud kaasrahastamise ettepanek;***

- b) igale programmile eraldatud esialgse summa;*
- c) igale programmile eraldatava liidu rahalise toetuse esialgse ülempiiri ning*
- d) kõik esialgsed tingimused, millest liidu rahaline toetus võib sõltuda.*

3. Komisjon kiidab riiklikud üheaastased programmid ja nende rahastamise heaks iga aasta 31. jaanuariks toetuse andmise otsusega, mis on tehtud kõnealusel aastal 1. jaanuarist kuni 31. detsembrini võetavate meetmete ja kantavate kulude kohta. Pärast artiklis 14 osutatud vahearuanete esitamist võib komisjon kõnealuseid otsuseid kogu rahastamiskõlblikkuse perioodi osas vajaduse korral muuta.
4. Komisjon kiidab riiklikud mitmeaastased programmid ja nende rahastamise heaks esimese rakendusaasta 31. jaanuariks toetuse andmise otsusega, mis on tehtud alates esimese rakendusaasta 1. jaanuarist kuni rakendamisperioodi lõpuni võetavate meetmete ja kantavate kulude kohta.

5. Juhul kui riiklik mitmeaastane programm kiidetakse lõike 4 kohaselt heaks, võib eelarvelised kulukohustused jaotada aastasteks osamakseteks. Kui eelarvelised kulukohustused selliselt jaotatakse, võtab komisjon igal aastal osamakse tegemisel arvesse kavade elluviimisel tehtud edusamme, hinnangulisi vajadusi ning olemasolevaid eelarvevahendeid.

Artikkel 14

Aruandlus

Liikmesriigid esitavad komisjonile iga heakskiidetud riikliku ühe- või mitmeaastase programmi kohta iga aasta **30. aprilliks** eelmist aastat käsitleva põhjaliku tehnilise ja finantsaruande.

Nimetatud aruanne sisaldab programmi tulemusi, mida on hinnatud artikli 12 lõike 2 punktis g osutatud näitajate alusel, ja üksikasjalikku arvestust kantud rahastamiskõlblike kulude kohta.

Lisaks esitavad liikmesriigid komisjonile iga aasta 31. **augustiks** iga heakskiidetud riikliku üheaastase programmi kohta **finantsalase vahearuande**.

Artikkel 15

Maksed

Liikmesriik esitab komisjonile teatava aasta riikliku programmiga seotud maksetaotluse järgmise aasta **30. aprilliks**.

Komisjon maksab rahastamiskõlblike kuludega seotud liidu rahalise toetuse pärast artiklis 14 osutatud aruannete nõuetekohast kontrollimist.

II PEATÜKK TAIMETERVIS

1. jagu

Erakorralised meetmed

Artikkel 16

Rahastamiskõlblikud meetmed

1. Liikmesriikidele võib artiklis 17 sätestatud tingimustel anda toetusi, mille maksimummäärad on sätestatud artikli 5 lõigetes 1–3, järgmiste taimekahjustajate tõrjemeetme jaoks:
 - a) meetmed, mille eesmärk on taimekahjustajate likvideerimine saastunud alalt ja mida võtavad pädevad asutused kooskõlas direktiivi 2000/29/EÜ artikli 16 lõigetega 1 ja 2 või selle direktiivi artikli 16 lõike 3 kohaselt vastu võetud liidu meetmetega;

- b) meetmed, mille eesmärk on takistada sellise taimekahjustaja levikut, mille tõrjeks on vastu võetud direktiivi 2000/29/EÜ artikli 16 lõike 3 kohased liidu meetmed taimekahjustaja leviku takistamiseks saastunud alal, kust taimekahjustajaid ei ole võimalik likvideerida, kui meetmed on olulised selleks, et kaitsta liitu kõnealuse taimekahjustaja edasise leviku eest. Nende meetmete eesmärk võib olla ainult kõnealuse taimekahjustaja hävitamine puhvervööndist, kui selle esinemine on kõnealuses puhvervööndis kindlaks tehtud;
- c) täiendavad kaitsemeetmed, mille eesmärk on takistada sellise taimekahjustaja levikut, mille hävitamiseks on vastu võetud direktiivi 2000/29/EÜ artikli 16 lõike 3 kohased liidu meetmed taimekahjustaja leviku takistamiseks saastunud alal, välja arvatud punktis a osutatud taimekahjustajate hävitamise meetmed ja punktis b osutatud leviku takistamise meetmed, kui meetmed on olulised selleks, et kaitsta liitu kõnealuse taimekahjustaja edasise leviku eest.

Esimese lõigu punktides a ja b osutatud meetmete eest antavaid toetusi võib anda ka meetmete eest, mida võeti juba taimekahjustaja esinemise kahtluse korral, tingimusel et taimekahjustaja esinemine leiab hiljem kinnitust.

2. Lõikes 1 osutatud toetusi võib anda ka liikmesriikidele, mille territooriumil lõikes 1 osutatud taimekahjustajaid ei esine, kui meetmed on võetud kõnealuste taimekahjustajate sisenemise vastu selle liikmesriigi territooriumile, sest need taimekahjustajad esinevad sellega vahetult piirnevas kolmandas riigis või naabruses asuvas liikmesriigis.
3. *Liikmesriikidele võib anda toetusi juhtudel, kui on kinnitust leidnud, et esineb üks artiklis 17 osutatud taimekahjustajatest, ning kaks või enam liikmesriiki teevad tihedat koostööd, et võtta lõikes 1 osutatud tõrjemeetmeid.*
4. *Lõike 1 esimese lõigu punktides a–c osutatud meetmete jaoks võib toetusi anda ka rahvusvahelistele organisatsioonidele.*

Artikkel 17

Tingimused

Artiklis 16 osutatud meetmed võivad olla rahastamiskõlblikud tingimusel, et neid on kohaldatud viivitamata, need vastavad liidu asjakohase *õiguse* kohaldatavatele sätetele ning täidetud on **■** üks *või rohkem* järgmistest tingimustest:

- a) meetmed seonduvad direktiivi 2000/29/EÜ I lisa A osa I jaos ja II lisa A osa I jaos loetletud taimekahjustajatega;
- b) meetmed seonduvad *taimekahjustajatega, mis on* hõlmatud komisjoni poolt vastavalt direktiivi 2000/29/EÜ artikli 16 lõikele 3 vastu võetud meetmega;
- c) *meetmed seonduvad taimekahjustajatega, mille suhtes on võetud meetmeid vastavalt direktiividele 69/464/EMÜ, 93/85/EMÜ, 98/57/EÜ või 2007/33/EÜ või*

- d) meetmed seonduvad direktiivi 2000/29/EÜ I lisa või II lisa loetlemata taimekahjustajatega, mille suhtes kohaldatakse direktiivi 2000/29/EÜ artikli 16 lõike 2 alusel liikmesriigi pädeva asutuse poolt võetud meedet ja mis kvalifitseeruvad ajutiselt direktiivi 2000/29/EÜ I lisa A osa I jao või II lisa A osa I jao alla.*

Esimese lõigu punktis b sätestatud tingimusele vastavate meetmete puhul ei hõlma toetus neid kulusid, mis on kantud pärast komisjoni poolt vastavalt direktiivi 2000/29/EÜ artikli 16 lõikele 3 vastu võetud meetmete lõppemist.

Meetmete puhul, mis vastavad esimese lõigu punktis d sätestatud tingimusele, ei hõlma toetus kulusid, mis on kantud hiljem kui kaks aastat pärast asjaomase liikmesriigi pädeva asutuse võetud meetme jõustumist, või on kantud pärast selle meetme lõppemist.

Artikkel 18

Rahastamiskõlblikud kulud

1. Artikli 16 kohaseid toetusi võib anda järgmiste kulude jaoks, mida liikmesriigid on kandnud nimetatud artiklis osutatud meetmete võtmisel:
 - a) meetmetega otseselt seotud personali kulud, olenemata personali staatusest, samuti seadmete rentimise, äratarvitatavate asjade ja muu vajaliku materjali, töötlemisvahendite, *proovide võtmise* ja laboriuuringutega seotud kulud;
 - b) kolmandate isikutega meetmete osaliseks teostamiseks sõlmitud teenuslepingute kulud;
 - c) kulud seoses hüvitistega ettevõtjatele *või omanikele*, kes tegelevad taimede, taimsete saaduste ja muude objektide *töötlemise*, hävitamise ja kõrvaldamisega ning valduste, maa, vee, mulla, kasvusubstraatide, rajatiste, masinate ja seadmete puhastamise ning desinfitseerimisega;

- d) *kulud seoses omanikele hävitatud taimede, taimsete saaduste ja muude objektide väärtuse hüvitamisega pärast direktiivi 2000/29/EÜ artiklis 16 osutatud meetmete võtmist, vastavate taimede, taimsete saaduste ja muude objektide turuväärtuse piires, mis oleks saadud, kui neid meetmeid ei oleks võetud; võimalik jääkväärtus arvatakse hüvitisest maha, ning*
- e) nõuetekohaselt põhjendatud erandjuhtudel kulud, mis on kantud muude kui punktides a kuni d osutatud vajalike meetmete võtmisel, tingimusel et need meetmed on kindlaks määratud artikli 36 lõikes 4 osutatud rahastamisotsuses.

Omanikele makstav punktis c osutatud hüvitis on rahastamiskõlblik üksnes juhul, kui meetmed on võetud pädeva asutuse järelevalve all.

2. *Nagu osutatud määruse (EL, Euratom) nr 966/2012 artikli 130 lõikes 1, on kulud rahastamiskõlblikud alates päevast, kui liikmesriigid teatasid komisjonile taimekahjustaja esinemisest. Kulud võivad hõlmata ka juba kõnealuse taimekahjustaja esinemise kahtluse korral kantud kulusid, tingimusel et taimekahjustaja esinemine leiab hiljem kinnitust.*
3. ■ Pärast liikmesriikide esitatud maksetaotluste hindamist võtab komisjon asjakohased eelarvelised kulukohustused ja teeb rahastamiskõlblike kuludega seotud väljamakse.

2. jagu

Taimekahjustajate esinemisega seotud uuringukavad

Artikkel 19

Rahastamiskõlblikud uuringukavad

Liikmesriikidele võib anda toetusi ühe- ja mitmeaastaste uuringukavade jaoks, mida viiakse ellu seoses taimekahjustajate esinemisega (■ „uuringukavad”), tingimusel et need uuringukavad vastavad vähemalt ühele järgmistest tingimustest:

- a) kavad on seotud direktiivi 2000/29/EÜ I lisa A osa I jaos ja II lisa A osa I jaos loetletud taimekahjustajatega;
- b) kavad on *seotud taimekahjustajatega, mis on* hõlmatud komisjoni poolt vastavalt direktiivi 2000/29/EÜ artikli 16 lõikele 3 vastu võetud meetmega.

Käesoleva artikli esimese lõigu punktis a osutatud taimekahjustajatega seotud uuringukavad põhinevad nimetatud taimekahjustajate asjaomase liikmesriigi territooriumile sisenemise, seal kodunemise ja levimise riski hindamisel ning nende kavade miinimumeesmärk on tegeleda taimekahjustajatega, mis kujutavad endast peamisi riske, ja peamiste taimeliikidega, mida kõnealused riskid mõjutavad.

Käesoleva artikli esimese lõigu punktis b sätestatud tingimusele vastavate meetmete puhul ei hõlma toetus neid kulusid, mis on kantud pärast komisjoni poolt vastavalt direktiivi 2000/29/EÜ artikli 16 lõikele 3 võetud meetmete aegumist.

Artikkel 20

Rahastamiskõlblikud kulud

Artikli 19 kohaseid toetusi võib anda järgmiste kulude jaoks, mida liikmesriigid on kandnud nimetatud artiklis osutatud uuringukavade elluviimisel:

- a) proovide võtmise kulud;
- b) katsetega seotud kulud tingimusel, et need piirduvad järgmisega:
 - i) kulud, mis on seotud identifitseeritavate ja just nendeks katseteks kasutatud testikomplektide, reaktiivide ja äratarvitatavate asjadega;
 - ii) ■ katsete tegemises otseselt osalenud personali kulud, olenemata personali staatusest;
- c) nõuetekohaselt põhjendatud erandjuhtudel kulud, mis on kantud muude kui punktides a ja b osutatud vajalike meetmete võtmisel, tingimusel et need meetmed on kindlaks määratud artikli 22 lõigetes 3 ja 4 osutatud toetuse andmise otsuses.

Artikkel 21

Uuringukavade sisu ja esitamise kord

1. Liikmesriigid esitavad komisjonile iga aasta 31. maiks järgmisel aastal algavad uuringukavad, mille jaoks nad soovivad toetust taotleda.

Pärast 31. maid esitatud uuringukavad ei ole järgmise aasta jaoks rahastamiskõlblikud.

2. Uuringukava peab sisaldama vähemalt järgmist:
 - a) taimekahjustajad, keda uuringukava hõlmab;
 - b) nende geograafiliste ja halduspiirkondade kirjeldus ja piiritlus, kus uuringukava kohaldatakse, ning teave nende piirkondade olukorra kohta seoses asjaomaste taimekahjustajate esinemisega;
 - c) uuringukava kestus;

- d) taimekahjustajate ja taimede, taimsete saaduste ja muude asjaomaste objektidega seoses kavandatud visuaalsete kontrollide, proovivõttude ja katsete arv;
- e) hinnanguline eelarve;
- f) uuringukava lõpetamise kuupäevaks saavutatavad eesmärgid ja prognoositavad tulemused *ning*
- g) uuringukava eesmärkide saavutamise hindamiseks sobivad näitajad.

Igas mitmeaastases uuringukavas tuleb iga aasta kohta, mida see hõlmab, esitada esimese lõigu punktides *b, d ja f* osutatud teave, *juhul kui võrreldes eelmise aastaga on olulisi muutusi. Esimese lõigu punktis e osutatud teave esitatakse iga aasta kohta, mida uuringukava hõlmab.*

Artikkel 22

Uuringukavade hindamine ja heakskiitmine

1. Komisjon hindab uuringukavasid, lähtudes prioriteetidest ja kriteeriumitest, mis on kindlaks määratud artikli 36 lõikes 1 osutatud ühe- või mitmeaastastes tööprogrammides ■ .
2. ***Komisjon teatab liikmesriikidele igal aastal 30. novembriks:***
 - a) *nende riiklike uuringukavade loetelu, mis on tehniliselt heaks kiidetud ja mille osas on tehtud kaasrahastamise ettepanek;*
 - b) *igale kavale eraldatud esialgse summa;*
 - c) *igale kavale eraldatava liidu rahalise toetuse esialgse ülempiiri ning*

d) kõik esialgsed tingimused, millest liidu rahaline toetus võib sõltuda.

3. Komisjon kiidab üheaastased uuringukavad ja nende rahastamise heaks iga aasta 31. jaanuariks toetuse andmise otsusega, mis on tehtud kõnealusel aastal 1. jaanuarist kuni 31. detsembrini võetavate meetmete ja kantavate kulude kohta. Pärast artiklis 23 osutatud vahearumannete esitamist võib komisjon kõnealuseid otsuseid kogu rahastamiskõlblikkuse perioodi osas vajaduse korral muuta.
4. Komisjon kiidab mitmeaastased uuringukavad ja nende rahastamise heaks esimese rakendusaasta 31. jaanuariks toetuse andmise otsusega, mis on tehtud alates esimese rakendusaasta 1. jaanuarist kuni rakendamisperioodi lõpuni võetavate meetmete kohta ja kantavate kulude kohta.

5. Juhul kui mitmeaastane uuringukava kiidetakse lõike 4 kohaselt heaks, võib eelarvelised kulukohustused jaotada aastasteks osamakseteks. Kui eelarvelised kulukohustused jaotatakse aastasteks osamakseteks, võtab komisjon igal aastal osamakse tegemisel arvesse kavade elluviimisel tehtud edusamme, hinnangulisi vajadusi ning olemasolevaid eelarvevahendeid.

Artikkel 23

Aruandlus

Liikmesriigid esitavad komisjonile iga heakskiidetud riikliku ühe- või mitmeaastase uuringukava kohta iga aasta 30. aprilliks eelmist aastat käsitleva põhjaliku tehnilise ja finantsaruande. Nimetatud aruanne peab muu hulgas sisaldama programmi tulemusi, mida on hinnatud artikli 21 lõike 2 punktis g osutatud näitajate alusel, ja üksikasjalikku arvestust kantud rahastamiskõlblike kulude kohta.

Lisaks esitavad liikmesriigid komisjonile iga aasta 31. augustiks iga heakskiidetud riikliku üheaastase uurimiskava kohta finantsalase vahearuande.

Artikkel 24

Maksed

Liikmesriik esitab komisjonile vastava aasta uurimiskavaga seotud maksetaotluse järgmise aasta 30. aprilliks.

Komisjon maksab rahastamiskõlblike kuludega seotud liidu rahalise toetuse pärast artiklis 23 osutatud aruannete nõuetekohast kontrollimist.

3. jagu

Kavad taimekahjustajate tõrjeks liidu äärepoolseimates piirkondades

Artikkel 25

Rahastamiskõlblikud meetmed ja rahastamiskõlblikud kulud

1. Liikmesriikidele võib anda toetusi kavade jaoks, mida nad viivad ellu taimekahjustajate tõrjeks liidu äärepoolseimates piirkondades, millele on osutatud **ELi** toimimise lepingu artiklis 349, koosõlas määruse (EL) nr 228/2013 artiklis 2 kindlaks määratud eesmärkidega (■ „äärepoolseimatele piirkondadele suunatud kavad”). Need toetused hõlmavad tegevust, mis on vajalik selleks, et tagada nimetatud piirkondades kehtivate taimekahjustajate tõrje **riiklike või liidu tasandi** eeskirjade korrektne rakendamine.

2. Liidu rahalist toetust võib anda järgmiste kulude jaoks, mida liikmesriigid on kandnud seoses äärepoolseimatele piirkondadele suunatud kavadega:
- a) meetmete rakendamisega otseselt seotud personali kulud, olenemata personali staatusest, samuti seadmete rentimise, äratarvitatavate asjade ja töötlemisvahenditega seotud kulud;
 - b) kolmandate isikutega meetmete osaliseks teostamiseks sõlmitud teenuslepingute kulud;
 - c) proovide võtmise kulud;
 - d) katsetega seotud kulud tingimusel, et need piirduvad järgmisega:
 - i) kulud, mis on seotud identifitseeritavate ja just nendeks katseteks kasutatud testikomplektide, reaktiivide ja tarvikutega;
 - ii) katsete tegemises otseselt osalenud personali kulud, olenemata personali staatusest.

Artikkel 26

Äärepoolseimatele piirkondadele suunatud kavade sisu ja esitamise kord

1. Liikmesriigid esitavad komisjonile hiljemalt 31. maiks järgmisel aastal algavad äärepoolseimatele piirkondadele suunatud kavad, mille jaoks nad soovivad toetust taotleda.

Äärepoolseimatele piirkondadele suunatud kavad, mis esitatakse pärast 31. maid, ei ole järgmise aasta jaoks rahastamiskõlblikud.

2. Äärepoolseimatele piirkondadele suunatud kava peab sisaldama vähemalt järgmist:
 - a) taimekahjustajad, keda kava hõlmab;
 - b) nende geograafiliste ja halduspiirkondade kirjeldus ja piiritlus, kus kava kohaldatakse, ning teave nende piirkondade olukorra kohta seoses asjaomaste taimekahjustajate esinemisega;

- c) piirkonna fütosanitaarse olukorra tehniline analüüs;
- d) kava kestus;
- e) kavaga seotud tegevus ning vajaduse korral taimekahjustajate ja taimede, taimsete saaduste ja muude asjaomaste objektidega seoses kavandatud visuaalsete kontrollide, proovivõttude ja katsete arv;
- f) hinnanguline eelarve;
- g) kava lõpetamise kuupäevaks saavutatavad eesmärgid ja prognoositavad tulemused *ning*
- h) kava eesmärkide saavutamise hindamiseks sobivad näitajad.

Igas mitmeaastases äärepoolseimatele piirkondadele suunatud kavas tuleb iga aasta kohta, mida kava hõlmab, esitada esimese lõigu punktides ***b, e ja g*** osutatud teave, *juhul kui võrreldes eelmise aastaga on olulisi muutusi. Esimese lõigu punktis f osutatud teave esitatakse iga aasta kohta, mida kava hõlmab.*

Artikkel 27

Äärepoolseimatele piirkondadele suunatud kavade hindamine ja heakskiitmine

1. Äärepoolseimatele piirkondadele suunatud kavasid tuleb hinnata, lähtudes prioriteetidest ja kriteeriumitest, mis on kindlaks määratud artikli 36 lõikes 1 osutatud ühe- või mitmeaastastes tööprogrammides.
2. ***Komisjon teatab liikmesriikidele igal aastal 30. novembriks:***
 - a) *nende äärepoolseimatele piirkondadele suunatud kavade loetelu, mis on tehniliselt heaks kiidetud ja mille osas on tehtud kaasrahastamise ettepanek;*
 - b) *igale kavale eraldatud esialgse summa;*
 - c) *igale kavale eraldatava liidu rahalise toetuse esialgse ülempiiri ning*
 - d) *kõik esialgsed tingimused, millest liidu rahaline toetus võib sõltuda.*

3. Äärepoolseimatele piirkondadele suunatud üheaastased kavad ja nendega seotud toetused kiidetakse heaks iga aasta 31. jaanuariks toetuse andmise otsusega, mis on tehtud kõnealuse aasta 1. jaanuarist kuni 31. detsembrini võetavate meetmete ja kantavate kulude kohta. Pärast artiklis 28 osutatud vahearuanete esitamist võib komisjon kõnealuseid otsuseid kogu rahastamiskõlblikkuse perioodi osas vajaduse korral muuta.
4. Äärepoolseimatele piirkondadele suunatud mitmeaastased kavad ja nendega seotud toetused kiidetakse heaks esimese rakendusaasta 31. jaanuariks toetuse andmise otsusega, mis on tehtud alates esimese rakendusaasta 1. jaanuarist kuni rakendamisperioodi lõpuni võetavate meetmete ja kantavate kulude kohta.
5. Juhul kui äärepoolseimatele piirkondadele suunatud uuringukava kiidetakse lõike 4 kohaselt heaks, võib eelarvelised kulukohustused jaotada aastasteks osamakseteks. Kui eelarvelised kulukohustused jaotatakse aastasteks osamakseteks, võtab komisjon igal aastal osamakse tegemisel arvesse kavade elluviimisel tehtud edusamme, hinnangulisi vajadusi ning olemasolevaid eelarvevahendeid.

Artikkel 28

Aruandlus

Liikmesriigid esitavad komisjonile iga heakskiidetud ühe- või mitmeaastase äärepoolseimatele piirkondadele suunatud kava kohta iga aasta 30. aprilliks eelmist aastat käsitleva põhjaliku tehnilise ja finantsaruande. Nimetatud aruanne peab sisaldama saavutatud tulemusi, mida on hinnatud artikli 26 lõike 2 esimese lõigu punktis h osutatud näitajate alusel, ja üksikasjalikku aruannet kantud rahastamiskõlblike kulude kohta.

Lisaks esitavad liikmesriigid komisjonile iga aasta 31. augustiks iga heakskiidetud üheaastase äärepoolseimatele piirkondadele suunatud kava kohta finantsvahearuande.

Artikkel 29

Maksed

Liikmesriik esitab komisjonile teatava aasta äärepoolseimatele piirkondadele suunatud kavaga seotud maksetaotluse järgmise aasta 30. aprilliks.

Komisjon maksab rahastamiskõlblike kuludega seotud liidu rahalise toetuse välja pärast artiklis 28 osutatud aruannete nõuetekohast kontrollimist.

III PEATÜKK

RAHALINE TOETUS AMETLIKU KONTROLLI JA MUUDE TOIMINGUTE JAOKS

Artikkel 30

Euroopa Liidu referentlaborid

1. Toetusi võib anda määruse (EÜ) nr 882/2004 artiklis 32 osutatud Euroopa Liidu referentlaboritele selliste kulude jaoks, mida nad kannavad komisjoni poolt heaks kiidetud tööprogrammide elluviimisel.
2. Lõike 1 kohaseid toetusi võib anda järgmiste kulude jaoks:
 - a) liidu referentlaborina tegutsevate laborite tegevuses otseselt osalenud personaliga seotud kulud, olenemata personali staatusest;
 - b) tootmisvahenditega seotud kulud;
 - c) äratarvitatavate asjadega seotud kulud;

d) proovide saatmise, lähetuste, kohtumiste ja koolitustegevusega seotud kulud.

Artikkel 31

Väljaõpe

1. Liit võib rahastada ametliku kontrolli eest vastutavate pädevate asutuste personali väljaõpet, millele on osutatud määruse (EÜ) nr 882/2004 artiklis 51, et töötada välja ühtlustatud lähenemisviis ametlikule kontrollile ja muudele ametlikele toimingutele, tagamaks inimeste, loomade ja taimede tervise kõrgetasemelise kaitse.
2. Komisjon töötab välja koolituskavad, määrates kindlaks sekkumise prioriteedid, milles lähtutakse kindlaks tehtud riskidest inimeste tervisele, loomade tervisele ja heaolule ning taimetervisele.
3. Liidu rahalise toetuse saamiseks, nagu on osutatud lõikes 1, tagavad pädevad asutused, et kõnealuses lõikes osutatud väljaõppe abil saadud teadmisi levitatakse vastavalt vajadusele ja kasutatakse asjakohaselt riiklikes koolituskavades.

4. Lõikes 1 osutatud rahalist toetust võib anda järgmiste kulude jaoks:

- a) *koolituste, sealhulgas kolmandatest riikidest pärit osalejatele avatud koolituste, või vahetustegevuse korraldamise kulud;*
- b) koolitusel osaleva pädevate asutuste personali reisi-, ■ majutus- *ja elamiskulud.*

Artikkel 32

Liikmesriikide eksperdid

Liidu rahalist toetust võib anda liikmesriikide ekspertide reisi-, *majutus-* ja elamiskulude jaoks, kui komisjon määrab nad abiks oma ekspertidele vastavalt määruse (EÜ) nr 882/2004 artikli 45 lõikele 1 ja artikli 46 lõikele 1.

Artikkel 33

Koordineeritud kontrollikavad ja andmete kogumine

1. Liikmesriikidele võib anda toetusi kulude jaoks, mida nad on kandnud määruse (EÜ) nr 882/2004 artiklis 53 osutatud koordineeritud kontrollikavade elluviimisel ja andmete kogumisel.
2. Rahastamiskõlblikud võivad olla järgmised kulud:
 - a) *proovide võtmise ja* laboriuuringute kulud;
 - b) ametliku kontrolli ja andmete kogumise jaoks vajalike seadmetega seotud kulud.

IV PEATÜKK

MUUD MEETMED

Artikkel 34

Teabesüsteemid

1. Liit rahastab selliste andmebaaside ja elektrooniliste teabehaldussüsteemide loomist ja käigushoidmist, mida on vaja artiklis 1 osutatud eeskirjade tõhusaks rakendamiseks ja mida haldab komisjon.
2. Liidu rahalist abi võib anda kolmandate isikute, sealhulgas rahvusvaheliste organisatsioonide andmebaaside ja elektrooniliste teabehaldussüsteemide kasutuselevõtuks ja haldamiseks, tingimusel et nendel andmebaasidel ja elektroonilistel teabehaldussüsteemidel
 - a) on tõendatud lisaväärtus liidu jaoks tervikuna ja need on kättesaadavad kõikidele huvitatud kasutajatele kogu liidus ning
 - b) need on vajalikud artiklis 1 osutatud eeskirjade tõhusaks rakendamiseks.

Artikkel 35

Eeskirjade rakendamine ja kohandamine

1. Liit võib rahastada tehnilist ja teaduslikku tööd, sealhulgas uuringuid ja koordineerimistegevust, mis on vajalik selleks, et tagada artiklis 1 osutatud **valdkondade** eeskirjade õige rakendamine ning nende kohandamine vastavalt teaduse, tehnika ja ühiskonna arengule.

Liidu rahalist toetust võib anda ka liikmesriikidele või rahvusvahelistele organisatsioonidele, kes tegutsevad artiklis 1 osutatud valdkondades ja kelle tegevus toetab **nende valdkondade** eeskirjade väljatöötamist ja rakendamist.

2. Toetusi võib anda ühe või mitme liikmesriigi korraldatavatele projektidele, mille eesmärk on suurendada ametliku kontrolli tõhusust uuenduslike võtete ja protokollide abil.
3. Liidu rahalist toetust võib anda ka sellistele teabega ja teadlikkuse tõstmisega seotud *liidu ja liikmesriikide* algatustele, mille eesmärk on tagada artiklis 1 osutatud *valdkondade* eeskirjade parem, nõuetekohane ja püsiv rakendamine.

III JAOTIS
PROGRAMMIDE KOOSTAMINE, RAKENDAMINE JA KONTROLL

Artikkel 36

Tööprogrammid *ja rahaline toetus*

1. Komisjon võtab rakendusaktidega vastu ühised või eraldi ühe- või mitmeaastased tööprogrammid II jaotises, välja arvatud I peatüki 1. jaos ja II peatüki 1. jaos osutatud meetmete rakendamiseks. Need rakendusaktid võetakse vastu artikli 41 lõikes 2 osutatud kontrollimenetluse kohaselt.

2. Lõikes 1 osutatud tööprogrammides määratakse kindlaks taotletavad **tegevuseesmärgid, mis on kooskõlas artiklis 2 sätestatud üld- ja erieesmärkidega**, oodatavad tulemused, rakendamise viis ja kogumaksumus. Samuti esitatakse neis rahastatavate meetmete kirjeldus, igale meetmele eraldatud summa ja rakendamise orienteeruv ajakava. Toetuste kohta on tööprogrammides esitatud **esmatähtsad meetmed**, hindamiskriteeriumid ja rahastamise määr, **samuti rahastamiskõlblike meetmete ja kulude soovituslik loend kooskõlas käesoleva määruse artikliga 3**.
3. **Tööprogrammid II jaotise I peatüki 2. jaos ning II jaotise II peatüki 2. ja 3. jaos osutatud meetmete rakendamiseks võetakse vastu hiljemalt nende täitmisele eelneva aasta 30. aprilliks, tingimusel, et eelarveprojekt on vastu võetud. Need tööprogrammid kajastavad käesoleva määruse III lisas sätestatud prioriteete.**

4. *Komisjon võtab vastu rakendusaktid rahalise toetuse otsuse kohta, et rakendada II jaotise I peatüki 1. jaos ja II jaotise II peatüki 1. jaos osutatud erakorralisi meetmeid, või juhul, kui on vaja reageerida ettenägematutele arengusuundadele. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 41 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.*
5. *Komisjon võtab vastu rakendusaktid, mis käsitlevad liikmesriikide poolt II jaotise I peatüki 1. ja 2. jaos ning II peatüki 1., 2. ja 3. jaos osutatud toetustega seoses taotluste, aruannete ja maksetaotluste esitamise menetlust.. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 41 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.*

Artikkel 37

Komisjoni kohapealsed kontrollid

Komisjon võib korraldada liikmesriikides ja toetusesaajate valdustes kohapealseid kontrolle, eelkõige selleks, et kontrollida järgmist:

- a) liidu rahalist toetust saavate meetmete tõhus rakendamine;
- b) haldustavade vastavus liidu eeskirjadele;
- c) nõutavate tõendavate dokumentide olemasolu ja nende vastavus liidu toetust saavatele meetmetele.

Artikkel 38

Juurdepääs teabele

Liikmesriigid ja toetusesaajad teevad komisjonile kättesaadavaks kogu meetmete rakendamise kontrollimiseks vajaliku teabe ja võtavad kõik vajalikud meetmed, et lihtsustada kontrolli, sealhulgas kohapealseid kontrolle, mida komisjon peab vajalikuks liidu rahastamise haldamise raames teha.

Artikkel 39

Liidu finantshuvide kaitse

1. Komisjon astub vajalikke samme tagamaks, et käesoleva määruse alusel rahastatavate meetmete rakendamisel kaitstakse liidu finantshuve pettuste, kelmuste, korruptsiooni ja muu ebaseadusliku tegevuse vastase ennetustegevusega, tõhusa kontrolliga ja juhul, kui avastatakse õigusrikkumine, alusetult väljamakstud summade sissenõudmisega ning vajaduse korral tõhusate, proportsionaalsete ja hoiatavate karistustega.

2. Komisjonil või tema esindajatel ja kontrollikojal on õigus auditeerida dokumentide põhjal ja kohapeal kõiki toetusesaajaid, rakendusasutusi, töövõtjaid ja alltöövõtjaid, keda on käesoleva määruse alusel rahastatud liidu vahenditest.

Euroopa Pettustevastasele Ametile (OLAF) antakse volitus korraldada sellise rahastamisega otseselt või kaudselt seotud ettevõtjate tööruumides kohapealseid kontrolle, mis peavad toimuma nõukogu määruses (Euratom, EÜ) nr 2185/96¹ sätestatud korras ning mille eesmärk on teha kindlaks, kas toetuslepingu, toetuse andmise otsuse või liidu eelarvest rahastamise lepinguga seoses esineb pettusi, kelmusi, korruptsiooni või mis tahes muud ebaseaduslikku tegevust, mis kahjustab liidu finantshuve.

¹ *Nõukogu 11. novembri 1996. aasta määrus (Euratom, EÜ) nr 2185/96 (mis käsitleb komisjoni tehtavat kohapealset kontrolli ja inspekteerimist, et kaitsta Euroopa ühenduste finantshuve pettuste ja igasuguse muu eeskirjade eiramiste eest* (EÜT L 292, 15.11.1996, lk 2).

Ilma et see piiraks esimese ja teise lõigu kohaldamist, antakse kolmandate riikide ja rahvusvaheliste organisatsioonidega sõlmitud koostöölepingutega, toetuslepingutega ja toetuse määramise otsustega, samuti käesoleva määruse rakendamisest tulenevate lepingutega komisjonile, kontrollikojale ja OLAFile sõnaselgelt auditeerimise ja kohapealse kontrolli õigus .

IV JAOTIS
ÜLD- JA LÖPPSÄTTED

Artikkel 40
Delegeerimine

1. *Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.*
2. *Artikli 7 lõikes 2 ja artikli 10 lõikes 2 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile seitsmeks aastaks alates ...⁺. Komisjon esitab delegeeritud volituste kohta aruande hiljemalt üheksa kuud enne seitsmeaastase tähtaja möödumist. Volituste delegeerimist pikendatakse automaatselt samaks ajavahemikuks, välja arvatud juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu esitab selle suhtes vastuväite, tehes seda hiljemalt kolm kuud enne iga ajavahemiku lõppemist.*

⁺ Väljaannete talitus: palun sisestada kuupäev: käesoleva määruse jõustumise kuupäev.

3. *Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artikli 7 lõikes 2 ja artikli 10 lõikes 2 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse selles otsuses nimetatud volituse delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist Euroopa Liidu Teatajas või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.*
4. *Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle üheaegselt teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.*
5. *Artikli 7 lõike 2 ja artikli 10 lõike 2 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.*

Artikkel 41

Komiteemenetlus

1. Komisjoni abistab määruse (EÜ) nr 178/2002 artikli 58 lõike 1 kohaselt moodustatud alaline taime-, looma-, toidu- ja söödakomitee. Kõnealune komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.

■

2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.

Kui komitee arvamus tuleb saada kirjaliku menetluse kaudu, siis lõpetatakse kõnealune menetlus ilma tulemuseta juhul, kui arvamuse esitamise tähtaja jooksul otsustab nii komitee eesistuja või nõutakse seda komitee liikmete lihthälteenamusega.

Artikkel 42

Hindamine

1. ***Hiljemalt 30. juuniks 2017 koostab komisjon vahehindamise aruande selle kohta, kas tulemuste ja mõju seisukohast saavutatakse*** II jaotise I ja II peatükis ning III peatüki artiklites 30 ja 31 osutatud meetmetega artikli 2 lõikes 1 sätestatud eesmärgid, käsitledes vahendite kasutamise tõhusust ja selle lisaväärtust liidu tasandil, ***ning esitab selle aruande Euroopa Parlamendile ja nõukogule***. Vahehindamise aruandes vaadeldakse ka lihtsustamisvõimalusi, kõikide eesmärkide pidevat asjakohasust ning meetmete osatähtsust aruka, jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvuga seotud liidu prioriteetide rakendamisel. Aruandes võetakse arvesse varasemate meetmete pikaajalise mõju hindamise tulemusi. ***Asjakohasel juhul lisatakse aruandele seadusandlik ettepanek käesoleva määruse muutmiseks.***

2. 30. juuniks 2022 teostab komisjon tihedas koostöös liikmesriikidega käesoleva artikli lõikes 1 osutatud meetmete järelhindamise. Järelhindamise käigus kontrollitakse artiklis 1 osutatud kulude tulemuslikkust, tõhusust ja mõju.
3. Käesoleva artikli lõigetes 1 ja 2 osutatud hindamisel võetakse arvesse tehtud edusamme, lähtudes artikli 2 lõikes 2 osutatud näitajatest.
4. Komisjon edastab lõigetes 1 ja 2 osutatud hindamise tulemused Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele.

Artikkel 43

Teave, teabevahetus ja avalikustamine

1. Toetusesaajad ja asjaomased liikmesriigid tagavad vajaduse korral, et käesoleva määruse alusel antud rahaline toetus avalikustatakse piisaval määral, et teavitada üldsust liidu rollist meetmete rahastamisel.
2. Komisjon võtab seoses rahastatud meetmete ja tulemustega teavitamis- ja teabevahetusmeetmeid. Käesoleva määruse alusel toimuvale teabevahetusele eraldatud eelarvest kaetakse ka liidu poliitilisi prioriteete hõlmav institutsiooniline teabevahetus.

Artikkel 44

Kehtetuks tunnistamine

1. Otsused 66/399/EMÜ, 76/894/EMÜ ja 2009/470/EÜ tunnistatakse kehtetuks.
2. Viiteid otsustele 66/399/EMÜ ja 76/894/EMÜ käsitatakse viidetena määruse (EÜ) nr 178/2002 artikli 58 lõikele 1.
3. Viiteid otsusele 2009/470/EÜ käsitatakse viidetena käesolevale määrusele.

Artikkel 45
Üleminekusätted

1. *Liikmesriikide riiklikud programmid, millele on osutatud käesoleva määruse artikli 12 lõikes 1 ja mis on esitatud komisjonile 2012. aastal ja on mõeldud rakendamiseks 2013. aastal, samuti need, mis on esitatud hiljemalt 30. aprilliks 2014 ja on mõeldud rakendamiseks 2015. aastal, võivad heakskiitmise korral saada liidu toetust otsuse 2009/470/EÜ artikli 27 alusel.*

2013. ja 2014. aastal rakendatud riiklikele programmidele kohaldatakse jätkuvalt selle otsuse artikli 27 lõikeid 7 ja 8.

2015. aastal rakendatud riiklikele programmidele kohaldatakse jätkuvalt selle otsuse artikli 27 lõiget 2.

2. *Liikmesriikide uuringukavad, millele on osutatud käesoleva määruse artikli 21 lõikes 1 ja mis on esitatud komisjonile hiljemalt 30. aprilliks 2014 ning mõeldud rakendamiseks 2015. aastal, võivad saada liidu toetust direktiivi 2000/29/EÜ artikli 23 lõike 6 alusel. Nendele uuringukavadele kohaldatakse jätkuvalt selle direktiivi artikli 23 lõiget 6.*

3. ***Liikmesriikide taotlustele käesoleva määruse artiklis 16 osutatud erakorraliste meetmete rahastamiseks, mis on esitatud komisjonile hiljemalt 30. aprillil 2014, kohaldatakse jätkuvalt direktiivi 2000/29/EÜ artikleid 22–24.***

Artikkel 46

Direktiivi 98/56/EÜ muutmine

Direktiivi 98/56/EÜ muudetakse järgmiselt.

1) Artikli 17 lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Komisjoni abistab Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 178/2002* artikli 58 lõike 1 kohaselt moodustatud alaline taime-, looma-, toidu- ja söödakomitee. Nimetatud komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011** tähenduses.

* Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. jaanuari 2002. aasta määrus (EÜ) nr 178/2002, millega sätestatakse toidualaste õigusnormide üldised põhimõtted ja nõuded, asutatakse Euroopa Toiduohutusamet ja kehtestatakse toidu ohutusega seotud menetlused (ELT L 31, 1.2.2002, lk 1).

** Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisevolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).”

2) Artikli 18 lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Komisjoni abistab määruse (EÜ) nr 178/2002 artikli 58 lõike 1 kohaselt moodustatud alaline taime-, looma-, toidu- ja söödakomitee. Nimetatud komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.”

Artikkel 47

Direktiivi 2000/29/EÜ muutmine

Direktiivi 2000/29/EÜ muudetakse järgmiselt.

1) Jäetakse välja artikli 13c lõige 5.

2) *Lisatakse järgmine artikkel:*

„Artikkel 15a

Lükkmesriigid näevad ette, et igaüks, kes saab teadlikuks I või II lisas loetletud taimekahjustajast või taimekahjustajast, mille suhtes kohaldatakse meedet vastavalt artikli 16 lõikele 2 või 3, või kellel on alust kahtlustada niisuguse taimekahjustaja esinemist, teavitab sellest kirjalikult pädevat asutust 10 kalendripäeva jooksul, ning esitab pädeva asutuse nõudmise korral oma valduses oleva teabe taimekahjustaja esinemise kohta.”

3) Artiklid 22–26 jäetakse välja.

Artikkel 48

Määruse (EÜ) nr 178/2002 muutmine

Määruse (EÜ) nr 178/2002 artikli 58 lõige 1 asendatakse järgmisega:

- „1. Komisjoni abistab alaline taime-, looma-, toidu- ja söödakomitee (edaspidi „komitee”). Kõnealune komitee on komitee Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 182/2011* tähenduses. Kõigi asjakohaste küsimustega tegelemiseks on komitee jaotatud sektsioonideks.

Kõiki liidu *õiguses* olevaid viiteid alalisele toiduahela ja loomatervishoiu komiteele käsitatakse viidetena esimeses lõigus osutatud komiteele.

* Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisevolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).”

Artikkel 49

Määruse (EÜ) nr 882/2004 muutmine

Määruse (EÜ) nr 882/2004 artikkel 66 jäetakse välja.

Artikkel 50

Määruse (EÜ) nr 396/2005 muutmine

Määruse (EÜ) nr 396/2005 VII peatükk jäetakse välja.

Artikkel 51

Direktiivi 2008/90/EÜ muutmine

Direktiivi 2008/90/EÜ artikli 19 lõige 1 asendatakse järgmisega:

- „1. Komisjoni abistab Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 178/2002* artikli 58 lõike 1 kohaselt moodustatud alaline taime-, looma-, toidu- ja söödakomitee. Kõnealune komitee on komitee Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 182/2011** tähenduses.

* Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. jaanuari 2002. aasta määrus (EÜ) nr 178/2002, millega sätestatakse toidualaste õigusnormide üldised põhimõtted ja nõuded, asutatakse Euroopa Toiduohutusamet ja kehtestatakse toidu ohutusega seotud menetlused (EÜT L 31, 1.2.2002, lk 1).

** Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisvolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).”

Artikkel 52

Direktiivi 2009/128/EÜ muutmine

Direktiivi 2009/128/EÜ artikkel 22 jäetakse välja.

Artikkel 53

Määruse (EÜ) nr 1107/2009 muutmine

Määruse (EÜ) nr 1107/2009 artikkel 76 jäetakse välja.

Artikkel 54

Jõustumine ja kohaldamine

Käesolev määrus jõustub kolmandal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Seda kohaldatakse alates ...⁺.

Artikli 18 lõike 1 punkti d ning artikli 47 punkti 2 kohaldatakse sellegipoolest alates 1. jaanuarist 2017.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

....,

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja

⁺ Väljaannete talitus: palun sisestada käesoleva määruse jõustumise kuupäev.

I LISA

Artiklis 7 osutatud loomataudid

- *veiste katk*
- *lammaste ja kitsede katk*
- *sigade vesikulaarhaigus*
- *sinikeeltõbi e lammaste katarraalne palavik*
- *Tescheni haigus*
- *lammaste rõuged või kitsede rõuged*
- *Rift Valley palavik*
- *nodulaarne dermatiit*
- *hobuste aafrika katk*

- *vesikulaarne stomatiit*
- *viiruslik hobuste venetsueela entsefalomüeliit*
- *hirvede hemorraagia*
- *sigade klassikaline katk*
- *sigade aafrika katk*
- *veiste nakkav pleuropneumoonia*
- *lindude gripp*
- *Newcastle'i haigus*
- *suu- ja sõrataud*
- *kalade episootiline vereloomenekroos (EHN)*

- *kalade episootiline haavandiline sündroom (mükootiline granulomatoos) (EUS)*
- *Bonamia exitiosa nakkus*
- *Perkinsus marinus'e nakkus*
- *Microcytos mackini nakkus*
- *vähkide Taura sündroom*
- *vähkide Yellowhead'i haigus*

II lisa

Artiklis 10 osutatud loomataudid ja zoonoosid

- *veiste tuberkuloos*
- *veiste brutselloos*
- *lammaste ja kitsede brutselloos (B. melitensis)*
- *lammaste katarraalne palavik endeemilistes või suure riskiga piirkondades*
- *sigade aafrika katk*
- *sigade vesikulaarhaigus*
- *sigade klassikaline katk*
- *põrnatõbi*
- *veiste nakkav pleuropneumoonia*

- *lindude gripp*
- *marutaud*
- *ehhinokokoos*
- *transmissiivsed spongioossed entsefalopaatiad (TSE)*
- *kampülobakterioos*
- *listerioos*
- *salmonelloos (zoonootiline salmonelloos)*
- *trihhinelloos*
- *verotoksiline E. coli*
- *viiruslik hemorraagiline septitseemia (VHS)*

- *nakkuslik vereloomenekroos (IHN)*
- *karpkalade herpesviirus (KHV)*
- *lõhede infektsioosne aneemia (ISA)*
- *Marteilia refringens'i nakkus*
- *Bonamia ostreae nakkus*
- *vähkide ihtüoftirioos*

III lisa

II jaotise I peatüki 2. jaos ning II jaotise II peatüki 2. ja 3. jaos osutatud tööprogrammide prioriteedid

Liidu rahalise toetuse prioriteedid loomataudide ja zoonooside likvideerimise, tõrje ja seire programmide orienteerituse osas:

- taudid, mis mõjutavad inimeste tervist;*
- taudid, mis mõjutavad loomade tervist, võttes arvesse nende potentsiaalset levikut ning haigestumuse ja suremuse tase loomapopulatsioonides;*
- taudid ja zoonoosid, mille puhul on oht, et need jõuavad kolmandatest riikidest (uuesti) liidu territooriumile;*
- taudid, mis võivad põhjustada tõsiste majanduslike tagajärgedega kriisiolukorra;*
- taudid, mis mõjutavad kaubandust kolmandate riikidega ja EL-i sisest kaubandust.*

Liidu rahalise toetuse prioriteetidid taimekahjustajatega seotud ja liidu territooriumi kaitseks mõeldud uuringukavade orienteerituse osas:

- *direktiivi 2000/29/EÜ I lisa A osa I jaos ja II lisa A osa I jaos loetletud taimekahjustajad, keda liidu territooriumil teadaolevalt ei leidu;*
- *taimekahjustajad, kelle suhtes kohaldatakse meetmeid, mis on vastu võetud vastavalt direktiivi 2000/29/EÜ artikli 16 lõikele 3;*
- *direktiivis 2000/29/EÜ loetlemata taimekahjustajad, kes kujutavad liidu territooriumile ilmset ohtu;*
- *taimekahjustajad, kes võivad põhjustada kriisiolukorra tõsiste tagajärgedega majandusele ja keskkonnale;*
- *taimekahjustajad, kes mõjutavad kaubandust kolmandate riikidega ja EL-i sisest kaubandust.*

Liidu rahalise toetuse prioriteetidid äärepoolseimatele piirkondadele suunatud kavade orienteerituse osas:

- meetmed taimekahjustajate vastu, kes on seotud impordiga nendes piirkondadesse ja sealse kliimaga;*
- nende taimekahjustajate vastu võitlemise meetodid;*
- meetmed taimekahjustajate vastu, kes on loetletud vastavalt nendes piirkondades taimekahjustajate kohta kehtivatele eeskirjadele.*